

[Meta Ditzel.]

mangelen at udskyde nedsættelsen af klassekvotienten og endda for realklassernes vedkommende forhøje den fra 24 til 30. Men det var jo ikke de eneste foranstaltninger, der blev nødvendige.

Undervisningsministeriet fik også bemyndigelse til at fastsætte maksimum for antallet af undervisningstimer ugentlig og bemyndigelse til at fastsætte et højeste antal embeder i folkeskolen, det vil altså sige til en begrænsning i adgangen til at normere embeder i folkeskolen. Idet man foretog en sådan begrænsning, blev det jo muligt at få en bedre fordeling af lærerne ud over landet, så den var naturligvis meget hensigtsmæssig og virkede også efter sin hensigt.

Af andre foranstaltninger kan man nævne henstillingen om at lade de på undervisningsplanen afsatte timer besørge ved overtimer af kvalificerede lærere. Det var også en meget nyttig foranstaltning.

Tilladelse til at anvende faglærere og til at anvende lærerstuderende hører også med i billedet. Men den fortsatte lærermangel førte jo med sig, at man måtte forlænge disse foranstaltninger i 1965, og nu er det altså meningen, man vil forlænge yderligere for 3 år.

Man må dog sige, at da antallet af nyuddannede lærere er steget betydeligt, fra 1.839 i 1962 til 2.891 i 1967, skulle der nu, som hr. K. B. Andersen var inde på, blive et overskud i 1968-69, og derfor kan det nok anses for rimeligt, at man begynder at drøfte mulighederne for lempelse af restriktionerne. Så kan vi jo i et udvalg drøfte, i hvilken orden vi skal foretage disse lempelser, hvordan de skal prioriteres. Nu nævnte hr. K. B. Andersen, at en nedsættelse af klassekvotienten med 1 ville kræve ca. 1.600 lærere; så vidt jeg ved, har man foreløbig beregnet det til 1.400. Jeg vil da mene, at det ville være relevant at drøfte muligheden af at give tilladelse til oprettelse af flere stillinger i folkeskolen. Det ser jo ud til, at det skulle kunne blive muligt at give tilladelse til at oprette et embede for hver 20 klasser pr. normeringsenhed eller skolevæsen, og det ville betyde meget, navnlig for de større skolevæsener, som ikke er omfattet af den dispensationsregel, som jo i 1965 gav tilladelse til at oprette op til 2 stillinger flere

ved skolevæsener, som havde færre end 20 klasser. Hvis et skolevæsen i en middelstor provinsby nu f. eks. kan få tilladelse til at oprette yderligere 8 embeder, vil det sige, at man eventuelt kan nedsætte antallet af overtimer med 200-300, hvilket vil være kærkomment for adskillige lærere, som jo efterhånden må aftrappe noget af det store overtimetal; eller man kan måske nøjes med at nedsætte de 150 overtimer og så i stedet for med kvalificerede lærere besætte nogle embeder, som hidtil har været besørget af de skiftende lærerstuderende. Hvor meget det betyder for ro og kontinuitet i skolearbejdet, vil alle forstå, som har nogen indsigt i, hvordan der arbejdes i en skole, selv om jeg skal indrømme, at lærerstuderende ofte kan udvise megen energi og også pædagogisk forståelse. Det, at de hele tiden skifter, skaber uro. De kommende år kan man vente en stadig forøgelse af antallet af dimittender fra seminarierne, og nu er man jo desuden begyndt at afholde kursus for lærerinder, som har været borte fra skolen i en periode og ønsker at vende tilbage. Og her må jeg lige bemærke, at den forestående ophævelse af sambeskatningen jo sikkert vil være en betydende faktor.

Der er altså udsigt til, at de følgende år vil bringe endnu større lempelser, men det er vigtigt, at man gradvis ophæver restriktionerne med hensyntagen til de forhold, der snarest må ændres; dér kan jeg f. eks. pege på, at muligheden for at få vikarer fra seminarier jo bortfalder nu med den nye læreruddannelse.

Jeg vil gerne på mit partis vegne tilsige velvillig behandling af forslaget, og da det vil være af stor betydning for skolernes beregning af embederne, da de nu skal til at lægge skoleplanerne for næste år, vil jeg meget anbefale en hurtig behandling af forslaget.

Gunhild Due: Det er sandelig ikke med glæde, man ser forslaget om at udskyde tidspunktet for nedsættelse af elevtallet i klasserne til 1973. Enhver ved, hvor vigtigt det er for undervisningen, at klasserne ikke er for store; i virkeligheden koster det nok dyrt, både for det ene enkelte barn i tabte muligheder og for samfundet, idet en del af specialundervisningen nok kunne være sparet, hvis lærerne havde mindre klasser at